

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران:

به عزم ملی و مدیریت جهادی در عرصه کشاورزی نیازمندیم

به گزارش خبرنگار فرهنگی خبرگزاری تسنیم، منوچهر گرجی عضو هیأت علمی دانشگاه تهران درباره کشاورزی گفت: مقام معظم رهبری تأکید دارند که محور کارهای ما براساس توسعه و کشاورزی و خودکفایی باشد. در کشور هیچ بخشی به اندازه کشاورزی با توسعه ارتباط ندارد و ۶۵ درصد مردم به صورت مستقیم با کشاورزی مرتبط هستند. امنیت غذایی و خودکفایی در محصولات کشاورزی بحث مهمی است که برخی ناآگاهانه از آن چشم پوشی می‌کردند.

وی افزود: هیچ کشوری در دنیا هنوز دست از کشاورزی برنداشته‌اند و حتی در برخی کشورها نیز که تولید برخی محصولات در آنجا اقتصادی نیست اصرار به تولید آن دارند. کشوری مانند هلند خاک ساختمان خود را از خارج وارد می‌کند اما آنچنان همت کرده که در بسیاری از محصولات کشاورزی از صادرکنندگان مطرح دنیا است.

گرجی درباره یک سناتور آمریکایی که آزادگی دارد، توضیح داد: یکی از صحبت‌های او این بود که یکی از برنامه‌های گذشته آن‌ها در آمریکا وابسته کردن کشورهای دیگر از نظر مواد غذایی به خودمان بود. در مورد کشور ایران که بیش از ۲ هزار سال غذای خود را تأمین می‌کرد، این پروژه آمریکایی انقلاب شاه و ملت اجرا کردیم. به اندازه‌های این پروژه موفقیت آمیز بود که در رابطه با ۲۲ کشور عربی آن را به کار بردیم.

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران در خصوص علت تعلق به وجود آمده در زمینه خودکفایی تشریح کرد: ما عزم ملی و مدیریت جهادی در رابطه با کشاورزی که مقام معظم رهبری تأکید کردند، نداریم. نمی‌خواهیم ادعا کنیم که هیچ کمبودی نداریم اما این دلیل نمی‌شود که صورت مسأله را پاک کنیم. اگر با وضعیت موجود برنامه داشته باشیم و این برنامه‌ها را با مدیریت جهادی پیش ببریم، همین آب و خاک با علم امروز دنیا در قالب یک تلفیق می‌شود و به طور یقینی می‌توانیم ۱۵۰ میلیون نفر جمعیت را طبق گفته‌های امام (ره) تغذیه کنیم. متأسفانه کاری صورت نمی‌گیرد و پیگیری در این رابطه وجود ندارد.

در برنامه اول توسعه قرار بود سه میلیون هکتار سیستم آبیاری ما تحت فشار باشد و چند درصد آن‌ها الان مستعمل شده‌اند.

وی افزود: ۶۵ درصد نیروهای کارشناس در شهرها هستند اما این هرم باید عکس باشد و کشاورزی ما بیشتر در حاشیه شهرها و روستاهاست. متأسفانه به خاک هیچ توجهی نشده و هیچ متولی ندارد. ما ۱۶۵ میلیون وسعت سرزمین داریم که ۱۸ هکتار آن می‌تواند زیر کشت باشد و یک میلیون هکتار از ۱۸ میلیون هم به خاطر شوری قابلیت کشت ندارد. برای ما آبی که به داخل آن نفوذ می‌کند اهمیت ندارد و خاک احتیاج به حفاظت دارد. در کل کشور فقط ۷ نفر در بخش اجرای خاک فعال هستند و کار علمی وجود دارد اما اجرایی نمی‌شود. متأسفانه علم وارد مزرعه‌ها نشده و جای کار زیادی وجود دارد. با این وجود اگر یک برنامه منسجم داشته باشیم، می‌توانیم پیشرفت کنیم.

**هنوز نتوانستیم به نظام‌های بهره برداری
صمیع برسیم و باید اصلاح شود مال اینکه
استفاده صمیع از کودهای عالی و
شیمیایی می‌تواند تا ۵۰ درصد افزایش
تولید و افزایش ۴۰ درصدی راندمان
مصرف آب شود. به اندازه جمعیت کره
زمین در خاک موجود زنده وجود دارد که به
آن اهمیت داده نمی‌شود**

گرچی بیان کرد: ممکن است مزیت صنعتی رقابتی نداشته باشیم اما در کشاورزی مزیت نسبی فراوانی وجود دارد و ایران خاستگاه کشاورزی است. کشاورزی در ایران تا قبل از انقلاب سفید، مدیریت می‌شد. هنوز نتوانستیم به نظام‌های بهره برداری صحیح برسیم و باید اصلاح شود. استفاده صحیح از کودهای عالی و شیمیایی می‌تواند تا ۵۰ درصد افزایش تولید و افزایش ۴۰ درصدی راندمان مصرف آب شود. به اندازه جمعیت کره زمین در خاک موجود زنده وجود دارد که به آن اهمیت داده نمی‌شود. ما بذرهایی با مقدار مشخص می‌توانیم داشته باشیم که دوبرابر محصول بدهد. ما در تولیدات گیاهی می‌توانیم مانع ۲۰ درصد تلفات آب شویم. الگوی تغذیه مردم باید متناسب با توان کشاورزی تغییر کند که ماده مصرفی ما بیشتر برنج است اما می‌تواند به حوزه‌های دیگر گسترش پیدا کند.

در ادامه حسن حیدری کارشناس مرکز تحقیقات راهبردی کشاورزی عنوان کرد: امنیت غذایی وقتی از کشاورزی جدا شود، تبدیل به یک مقوله سطح پایین می‌شود و یکی از مشکلات این است که این دو موضوع کنار هم دیده نمی‌شود. وقتی امنیت غذایی تأمین نشود سه اتفاق می‌افتد، اول اینکه فعالیت‌ها و سلامت نیروی انسانی جامعه که در گروهی تأمین غذاست رشد نمی‌کند. دوم اینکه اگر امنیت غذایی در سطح پایین‌تر تأمین نشود، حاکمیت به خطر می‌افتد و احتمال مهاجرت وجود دارد. سوم اینکه اگر امنیت غذایی تأمین نشود، عاملی برای نفوذ خارجی می‌شود و هر حکمران و مسئولی اهمیت امنیت غذایی را می‌داند. معمولاً از این زاویه که امنیت غذایی باید از چه بخشی تأمین شود، پرداخته نشده است.

علاوه بر نبود خودکفایی نوسانات شدید در تراز تجاری ما اجازه برنامه ریزی بلند مدت را به هیچ برنامه ریز نمی‌دهد.

سال گذشته ۷ میلیون تن گندم وارد کردیم و این آمار تأسف بار است. امام خمینی می‌فرماید توجه به بازسازی مناطق صنعتی نباید کوچک‌ترین خللی به خودکفایی کشاورزی وارد کند و اولویت و تقدم این امر باید محفوظ بماند. سوال اینجاست که چرا این اتفاق افتاده است؟...

حیدری در رابطه با اینکه چرا نتوانستیم اهداف انقلاب را در زمینه کشاورزی عملی کنیم؟ گفت: در حال حاضر ۵۰ درصد نیاز غذایی ما از طریق کشورهایی که هم پیمان با ایالات متحده هستند تأمین می‌شود. در حقیقت قدرت را از بخش کشاورزی و کشاورزها گرفتند و اختیارات و وظایف حوزه کشاورزی را از بین بردند و بهترین راه برای گرفتن قدرت، تجزیه کردن است.

وی اضافه کرد: بنابراین اقتصاد جدا از بازرگانی مانع ایجاد سلامت می‌شود به این دلیل که اقتصاد و قدرت کشاورزی گرفته شده است. یکسال پیش وزارتخانه‌ای پول هنگفت چرخه غذا را به دست داشت و با واردات باعث حفظ چرخه غذا می‌شد و تولید دست وزارتخانه‌ای بود که هیچ ابزار مدیریتی برای توسعه بخش کشاورزی نداشت. قیمت و یارانه و تعرفه گذاری را از وی گرفته بودند. در واقع کود و سم را به متولی کشاورزی داده شده بود تا کشاورزی به خودکفایی برسد و این دیدگاه صحیحی نیست. کسی باید متولی کشاورزی باشد که اقتصاد کشاورزی و بازرگانی را به دست بگیرد.

حیدری با اشاره به اهمیت خودکفایی در کشاورزی خاطرنشان کرد: امنیت غذایی بر پایه تولیدات داخل تعریف می‌شود و عده‌ای تلاش می‌کنند این واژه به فراموشی سپرده شود. خودکفایی یعنی تأمین بازار با تکیه بر منابع داخلی. امنیت غذایی باید متکی به تولید داخل باشد تا استقلال سیاسی هر کشوری حفظ شود و مانع جنگ اقتصادی می‌شود. دوم اینکه اگر غذا برای خودمان نباشد نمی‌توانیم کنترل دقیقی روی قیمت‌ها و نوسانات بازار داشته باشیم و تورم افزایش پیدا می‌کند. سوم اینکه تولید یک بخش اقتصاد است تا موضوع اشتغال حل شود. چهارم اینکه کشاورزی یک بخش پیشرونده اقتصادی است که اگر حرکت نکند فناوری‌های مرتبط با خود را نمی‌تواند همراه کند.

کارشناس مرکز تحقیقات راهبردی کشاورزی درباره رسانه‌های خارجی عنوان کرد: یکی از تکنیک‌های رسانه‌های غربی این است که ارزش‌ها را بی‌ارزش جلوه می‌دهند و کشاورزی هم از این قاعده جدا نیست. نسبت تولید به مصرف کشورهای ابرقدرت در زمینه غله در ایالات متحده یازده و چهار دهم برابر نیاز مصرفی است؛ یعنی بیشتر از نیاز مصرفی غله تولید می‌کند.

وی درخصوص وضعیت کشور ایران بیان کرد: در کنار این آمار نموداری از وضعیت واردات و تراز تجاری غله ایران وجود دارد و از سال ۱۹۶۱ تا سال ۲۰۱۲ نه تنها تراز تجاری ما مثبت نبوده بلکه منفی شده است. تراز برنج ما هر روز منفی می‌شود و در حوزه غله نیز وضعیت به همین شیوه است.